

03/06/2013

Ερώτηση με Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων

**Προς τους κ.κ. Υπουργούς:
Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού
Εξωτερικών**

Θέμα: «Για την επιστροφή στην Ελλάδα των αρχαιολογικών θησαυρών που εκλάπησαν από τους κατακτητές κατά την περίοδο της Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου»

Η εισβολή των Γερμανικών και Ιταλικών στρατιωτικών δυνάμεων στην Ελλάδα κατά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και η συνακόλουθη κατοχή, άφησαν πίσω τους μια χώρα καθημαγμένη, λεηλατημένη και ζημιωμένη σε όλα τα επίπεδα.

Πέραν των εκατοντάδων χιλιάδων θυμάτων της φασιστικής και ναζιστικής θηριωδίας, της ολικής καταστροφής των υποδομών και της ανεπανόρθωτης ζημίας των δημοσιονομικών της χώρας, σημαντικότατο ήταν το πλήγμα που δέχτηκε η πολιτιστική κληρονομιά, αφού μεγάλος αριθμός πολιτιστικών αγαθών αφαιρέθηκε βίαια και παράνομα από τους κατακτητές.

Εκτός της πληθώρας των περιπτώσεων λεηλασιών και καταστροφών αρχαιολογικών και άλλων πολιτιστικών χώρων, μεγάλος αριθμός αρχαιοτήτων εκλάπησαν από τους κατακτητές και βρέθηκαν να κοσμούν τις προθήκες μουσείων της Γερμανίας και άλλων χωρών.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις και υπολογισμούς χιλιάδες αντικείμενα τέχνης και πολιτισμού, που χρονολογούνται στα αρχαία, βυζαντινά και νεότερα χρόνια, έχουν αποσπαστεί και μεταφερθεί βίαια εκτός της χώρας την περίοδο της κατοχής. Ενδεικτικά για το μέγεθος των καταστροφών και λεηλασιών αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων, αλλά και των κλοπών αρχαιοτήτων, κειμηλίων, χειρογράφων και εικόνων από μονές και εκκλησίες, είναι τόσο η έκθεση που περιλαμβάνεται στον ειδικό τόμο «Ζημίες των αρχαιοτήτων εκ του πολέμου και των στρατών κατοχής», που εκδόθηκε και κυκλοφόρησε το έτος 1946 από το υπουργείο Θρησκευμάτων και Εθνικής Παιδείας (Διεύθυνσις Αρχαιοτήτων και Ιστορικών Μνημείων), όσο και ο κατάλογος μνημείων που καταρτίστηκε το 2011 από τις απαντήσεις των αρμόδιων Εφορειών Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων σε αίτημα του τότε Υπουργείου Πολιτισμού.

Σύμφωνα με απαντήσεις των συναρμόδιων Υπουργείων σε σχετικές ερωτήσεις βουλευτών από όλα τα κόμματα, προκύπτει η ουσιαστική απροθυμία των εκάστοτε κυβερνήσεων να μεριμνήσουν για το θέμα, επικαλούμενες λεπτούς διπλωματικούς χειρισμούς, παραπέμποντας ουσιαστικά τη διεκδίκηση των αυτονόητων στις καλές δυνάμεις.

Επειδή από το 2010 είναι ενήμερη η ελληνική πολιτεία και η αρμόδια Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών για τις ελληνικές αρχαιότητες προερχόμενες από την παράνομη ανασκαφή νεολιθικού οικισμού στη Θεσσαλία που φυλάσσονται στο Pfahbaumuseum της Γερμανίας και εκκρεμεί έκτοτε η διαδικασία επαναπατρισμού τους,

Επειδή η διεκδίκηση του επαναπατρισμού των ελληνικών αρχαιοτήτων αποτελεί ζήτημα εθνικής αξιοπρέπειας που έχει βάνουσα πληγεί τα τελευταία χρόνια από τους επικριτές δανειστές μας, που ελάχιστο σεβασμό και ευαισθησία έχουν δείξει για το εγκληματικό πλήγμα που επέφεραν οι κατοχικές δυνάμεις κατά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο στην ελληνική και παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά,

Επειδή η διεκδίκηση της επιστροφής των κλαπέντων πολιτιστικών αγαθών και της αποζημίωσης του ελληνικού δημοσίου για τις καταστροφές και λεηλασίες αρχαιολογικών χώρων και αντικειμένων προϋποθέτει την πολιτική βούληση των πολιτικά υπεύθυνων των Υπουργείων και θα έπρεπε να αποτελεί προτεραιότητα της κυβερνητικής στρατηγικής, στοχοθεσίας και προγραμματισμού, κάτι που είναι προφανές ότι δε συμβαίνει ούτε τώρα, αλλά ούτε και διαχρονικά,

ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

- Σε ποιες ενέργειες έχει προβεί η αρμόδια Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. προκειμένου να καταρτιστεί κατάλογος όπου θα

- περιέχονται όλες οι ελληνικές αρχαιότητες που βρίσκονται σε μουσεία του εξωτερικού και θα αναγράφεται εάν υπάρχουν ή όχι πιστοποιητικά νομιμότητας κατοχής ή αγοράς αυτών στα πλαίσια της ισχύουσας νομοθεσίας;
- Με δεδομένο ότι σύμφωνα με το Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. η διεκδίκηση για τον επαναπατρισμό των κλαπέντων αρχαιοτήτων γίνεται σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών, ποιες ενέργειες έχουν από κοινού γίνει μέχρι σήμερα για το θέμα;
 - Έχει αποτιμηθεί η αξία των κλαπέντων, λεηλατημένων και κατεστραμμένων αρχαιοτήτων και λοιπών πολιτιστικών αγαθών από τις δυνάμεις κατοχής κατά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και αν όχι, σε ποιες ενέργειες θα προβούν και σε ποιο το χρονοδιάγραμμα ώστε να υπάρξει η εν λόγω αποτίμηση;
 - Έχουν απαντήσει οι Περιφερειακές και Ειδικές Περιφερειακές Υπηρεσίες του Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. στο αίτημα της Διεύθυνσης Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. να ενημερωθεί για τα πολιτιστικά αγαθά που εκλάπησαν κατά τη γερμανική κατοχή της χώρας από την περιοχή της αρμοδιότητας τους και αν όχι, ποια προθεσμία έχει δοθεί για τις απαντήσεις και σε ποιες ενέργειες θα προβεί η Διεύθυνση μετά τη λήψη των απαντήσεων;
 - Ποιες ενέργειες έχουν γίνει από το Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. και ποιο χρονικό πλαίσιο έχει δοθεί στις υπηρεσίες του Υπουργείου ώστε να κινήσουν τις διαδικασίες για τον επαναπατρισμό των ελληνικών αρχαιοτήτων προερχόμενες από την παράνομη ανασκαφή νεολιθικού οικισμού στη Θεσσαλία που φυλάσσονται στο Pfahbaumuseum της Γερμανίας;

ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Με βάση τα προαναφερθέντα, ζητούμε όπως μας καταθέσετε:

- Εκθέσεις/μελέτες/έγγραφα που έχουν εκπονηθεί από κρατικούς φορείς και κυρίως από τη Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. και αφορούν τα κλαπέντα και κατεστραμμένα πολιτιστικά αγαθά (αρχαιότητες, εικόνες, χειρόγραφα, εκκλησιαστικά κειμήλια κ.ά.) κατά της διάρκειας της γερμανικής κατοχής της χώρας.
- Έγγραφα που αποδεικνύουν τις ενέργειες των ηγεσιών και υπηρεσιών των αρμόδιων Υπουργείων για τη διεκδίκηση και τον επαναπατρισμό των κλαπέντων από τη χώρα πολιτιστικών αγαθών .
- Τα έγγραφα με τα οποία η Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. ζήτησε από Περιφερειακές και Ειδικές Περιφερειακές Υπηρεσίες του Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. τον κατάλογο των πολιτιστικών αγαθών που εκλάπησαν από τη χώρα κατά τη διάρκεια της κατοχής και οι απαντήσεις αυτών.

Οι ερωτώντες βουλευτές

Ιωάννης Αμανατίδης

Μανώλης Γλέζος

Νίκος Βούτσης

Ευαγγελία (Λίτσα) Αρμανατίδου-Πασχαλίδου

Νάντια Βαλαβάνη

Ευγενία (Τζένη) Βαμβακά

Γιώργος Βαρεμένος

Δημήτρης Γελαλής

Ευσταθία (Έφη) Γεωργοπούλου-Σαλτάρη

Μαρία Διακάκη

Κων/νος Ζαχαριάς

Μαρία Κανελλοπούλου

Χαρά Καφαντάρη

Αναστάσιος (Τάσος) Κουράκης

Παναγιώτης Κουρουμπλής

Παναγιώτης Λαφαζάνης

Νίκος Μιχαλάκης

Κων/νος Μπάρκας

Γιώργος Πάντζας

Θανάσης Πετράκος

Σοφία Σακοράφα

Ιωάννης Σταθάς

Δημήτρης Στρατούλης

Μαρία Τριανταφύλλου

Δημήτρης Τσουκαλάς

Θεανώ Φωτίου